

A l'espera de la sentència del TC

- Davant la resolució, faran falta grans dosis d'unitat i de coratge, però també de lleialtat institucional

ÀLEX MASLLORENS

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 31.08.09

L'opereta tragicòmica està a punt d'arribar al desenllaç. Si no fos per tot el que ens hi juguem, que és molt, podria fins i tot semblar un divertimento polític. Però ni l'objecte en si mateix ni el moment en què arribarà la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut permeten frivolitzar. Hem heretat un error monumental de mètode, una greu incoherència en l'àmbit jurídic: el legislador es va equivocar quan va preveure que després de passar l'Estatut pel Parlament de Catalunya i per les Corts i ser ratificat en referèndum, encara podia ser revisat i invalidat per un tribunal que està integrat per 12 persones.

Aquest error és encara més gran si tenim en compte que, al llarg dels anys, el mateix Tribunal Constitucional ha considerat que els estatuts d'autonomia formen part del *bloc de la constitucionalitat*. Si es considera que, d'alguna manera, els estatuts d'autonomia també són Constitució, ¿com es pot acceptar que un tribunal sorgit de la mateixa Constitució pugui esmenar-la? El paper del TC, en el més aventurat dels casos, hauria de ser intervenir per poder ajudar a interpretar el sentit i l'abast de determinats articles de l'Estatut, sempre tenint en compte una Constitució que, al seu moment, es va redactar voluntàriament flexible i ambigua en alguns dels seus articles.

S'ha produït una contradicció que posa en qüestió la prelación entre els poders de l'Estat i acaba situant, incomprensiblement, el poder judicial per sobre del legislatiu i fins i tot per sobre de la sobirania popular (encara que alguns sostinguin que un referèndum celebrat a Catalunya és un exercici de sobirania de caràcter parcial o incompleta, ja que, segons la Constitució, la sobirania recau en el conjunt del poble espanyol).

AL CÚMUL DE despropòsits que fa tres anys que dura cal afegir-hi la frivolitat i la irresponsabilitat amb què diversos actors han fet el possible per desprestigiar un Constitucional que està en situació de provisionalitat i d'inoperància a causa d'errors propis i aliens. És l'òrgan de l'Estat que ha patit un desprestigi més gran com a conseqüència de lluites de poder inconfessables i de la frivolitat amb què alguns actors (especialment el PP) han minat la legitimitat de les institucions democràtiques. I és en aquest context en què el Tribunal Constitucional més desprestigiats i menys legítimat de tots els temps pensa dictar una sentència que, segons sembla, podria invalidar aspectes substancials de l'Estatut.

Arribats a aquest punt, fem un parell de consideracions. Una en clau de passat i una altra, de futur. La primera: va ser un greu error (en clau de país, que no de partit) que ERC no demanés el vot favorable a l'Estatut al seu moment. Si ho hagués fet, la victòria del sí hauria estat molt més contundent. Entre tots plegats, amb els estira-i-arronses i les sortides de to, acabem cansant i confont una bona part del personal. I no hi ha res que afecti més tant el lideratge com la credibilitat dels polítics que les cerimònies de la confusió. Una participació que hagués estat més elevada i

un resultat més contundent a favor del nou Estatut haurien donat més força, molta més credibilitat i més legitimitat a Catalunya davant l'Estat.

I pel que fa al futur: deixem-nos de manifestacions de caràcter preventiu i de pressions que estan fora de lloc i que tenen poc sentit institucional. És necessari que les forces polítiques analitzin amb realisme totes les opcions i es mostrin capaces de preparar una resposta clara, contundent i unitària en cas que es produeixi una sentència inacceptable. Una resposta que probablement haurà de tenir conseqüències polítiques i institucionals de certa magnitud, però que, al mateix temps, haurà de preveure honestament l'opció lleial d'acatar el contingut de la sentència del TC si aquesta es limita a fer una interpretació de l'Estatut tenint en compte la Constitució. De la mateixa manera que Catalunya té dret a negar-se que el Constitucional li retalli l'Estatut, ha d'estar disposada que l'òrgan legítimament consagrat a aquesta funció pugui reinterpretar la lectura d'algun article en clau diferent, i fins i tot de manera restrictiva. Al cap i a la fi, això és el que vol dir que l'Estatut sigui una llei paccionada (pactada) entre dues parts. I per això no és cert, com alguns han dit erròniament, que sigui la Constitució de Catalunya.